

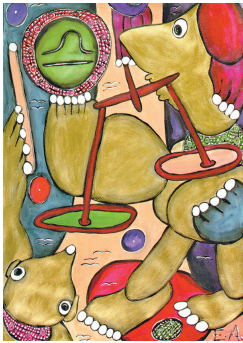
АНДІЄВСЬКА Емма (19. 03. 1931, м. Сталіно, нині Донецьк) — поетеса, прозаїк, живописець. Літ. премія Фундації Тетяни та Омеляна Антоновичів (1984). Національна премія України імені Т. Шевченка (2018). Член НСПУ (1994), Міжнар. ПЕН-клубу. Представник «Нью-Йоркської групи» (від 1958). Від 1943 — в еміграції (Німеччина, США, від 1961 — у Мюнхені). Закін. УВУ (1957). Реж. і ред. укр. відділу радіо «Свобода» (1955–95). Літ. діяльність розпочала у 50-х рр. (зб. «Поезії», Новий Ульм, 1951), продовжила зб. поезій: «Народження ідола» (1958), «Риба і розмір» (1961), «Кути опостінь» (1962; усі — Нью-Йорк), «Первні» (1964), «Базар» (1967), «Пісні без тексту» (1968; усі — Мюнхен), «Наука про землю» (1975), «Кав'ярня» (1983), «Спокуси св. Антонія» (1985), «Вігилії» (1987), «Архітектурні ансамблі» (1989, із влас. іл.; усі — Мюнхен; Нью-Йорк), «Знаки. Тарок» (1995), «Межиріччя. Сонети» (1998; обидві — Київ). Проза: зб. новел «Подорож» (Мюнхен, 1955; перевид. 1995 у Києві), «Тигри» (1962), «Джалапіта» (1962; обидві — Нью-Йорк); романи «Герострати» (1970), «Роман про добру людину» (1973, перевид. 1993 у Києві), «Роман про людське призначення» (1982, перевид. 1992 у Києві; усі — Мюнхен; Нью-Йорк), зб. «Казки» (Париж; Львів; Цвікау, 2000). Як живописець А. працює від 1956 (виставка в Мюнхені; наступні — у США, Канаді, Франції, Німеччині, Австралії, Бразилії, Швейцарії). Виставки в Україні від 1992 (Київ, Львів, Івано-Франківськ, Кам'янець-Подільський). Брала участь у виставці художників з України «Україна-95» (Мюнхен). Постійна виставка у Галереї Р. Морбаха (Мюнхен); окремі роботи експонуються в Укр. Музеї (Нью-Йорк), картин. галереї УВУ (Мюнхен), НХМ, Нац. музеї літ-ри України (обидва — Київ), Харків. картин.

галереї та ін. Малює переважно в символ.-фантаст. манері, в техніці олії, акварелі, гуаші; сюрреаліст. тематика з життя уявних людиноподіб. створінь, з інтригуючою містифікацією в площинах, декор. композиціях. Сюрреаліст. поезія А. вражає бароковою несподіваністю образів, пов'язаних між собою віддал. асоціаціями; її вірші мають багату лексику: розмовно-побут. слова поєднуються в межах одного сонета (а часом і одного рядка) з наук. термінами, раритетні архаїзми — з найсучаснішими висловами. Однією з прикмет поетики А. є дисонансна рима, яка спирається не на голосні, а на приголосні (леп — лоб — лип — лап). Критика вказувала на те, що образність А. (як у літературі, так і малярстві) постає ніби з «дитячого світосприймання», коли кожен предмет побачено вперше. З цим пов'язане й відчуття «пластичності» світу: кожен образ може перетворитися на ін., і завдяки цим взаємопереходам поглядів поета починає відкриватися таємнича суть речей. Осн. доробок А.-живописця: «Зелені квіти» (1989), «Гномики» (1990), «Шатле» (1991), «Одаліска» (1994), «Сім'я», «Мати з дитиною», «Сніданок», «Портрет», «Батьки і діти», «Хліб і вино» (усі — 1995), «Колоністи» (1996) та ін.

Рекомендована література

1. Бойчук Б., Рубчак Б. Емма Андієвська // Координати. Антологія сучасної української поезії на Заході. Т. 2. Нью-Йорк, 1969;
2. Лаврінченко Ю. Дві течії в поезії Емми Андієвської // Зруб і парости. Нью-Йорк, 1971;
3. Фізер І. Інтерв'ю з членами Нью-Йоркської групи // Сучасність. 1988. № 10;
4. Гусар-Струк Д. Як читати поезії Емми Андієвської // Там само. 1992. № 5;
5. Возняк Т. «Небуття Хамелеон» в поезії Емми Андієвської // Там само. 1993. № 9;
6. Зборовська Н. Про романи Емми Андієвської // СіЧ. 1994. № 3–4;
7. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. Л., 1995;
8. Астаф'єв О. Поети «Нью-Йоркської групи». Ніжин, 1995;
9. Emma Andijewska: Katalog. München, 1996;
10. Тарнашинська Л. Емма Андієвська: відома й невідома // Art line. 1998. № 3;
11. Сорока П. Емма Андієвська: Літ. портрет. Т., 1998;
12. Астаф'єв О. Художні системи українського зарубіжжя. К., 2000.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Андіївська Емма / В. В. Коптілов, О. Г. Астаф'єв // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44101>. — Останнє поновлення : 2018.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).